

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvrzemi sobot. nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 68. — Štev 68

NEW YORK, MONDAY, APRIL 7, 1941 — PONEDELJEK, 7. APRILA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NEMČIJA NAPOVEDALA JUGOSLAVIJI VOJNO

Dr. Vladko Maček

Voditelj hrvatske seljačke stranke se je v petek vrnil v Beograd ter je prevzel mesto ministrskega podpredsednika v novi vladi generala Simovića.

Ljubljana okuša vojno

Berlin poroča, da je nemška armada vdrla v Jugoslavijo 20 do 25 milj daleč.

Nemška uradna časnikarska agentura D. N. B. pravi, da so nemški aeroplani bombardirali postojanke protizračnih baterij in težkih topov v bližini Ljubljane.

Na raznih krajih Jugoslavije so bila bombardirana vojaška letališča.

Železniška križišča severozapadno od Zagreba so bila bombardirana; ravno tudi en vojaški vlak.

Poročilo iz Sofije pravi, da so jugoslovanski aeroplani bombardirali Sofijo.

DIES NAPOVEDUJE VSTOP V VOJNO

Kongresnik Martin Dies, predsednik kongresnega odbora, ki preiskuje protiameriške delavnosti, je napovedal, da bodo Združene države v teku devetdeset dni v vojni z Nemčijo in z Italijo.

Konec prejšnjega tedna so ga v mestu Macon v državi Georgiji obkolili časnikarji ter so skušali zvedeti od njega vse mogoče in nemogoče stvari.

Najprej jim je pripovedoval o sabotažnih dejanjih, ki so v raznih ameriških ladjedelnicah baje na dnevnem redu, nato je pa začel razpravljati o vojnem položaju.

— Anglija in Amerika bosta zmagali, — je rekel, — tola po strašno hudi borbi. Zmaga bo izvojevana s pomočju skupnega vpada v Nemčijo po ba'kanskem ozemlju.

Dies je mnenja, da je dolžnost Združenih držav boriti se in poslati armado v Evropo.

Proti Beogradu sta na poti dve nemški mehanizirani diviziji. Skozi Maribor prodira 15 divizij proti Zagrebu.

Prijateljska pogodba s sovjetsko Rusijo

Radio postaja v Moskvi je večeraj prinesla vest, da sta Rusija in Jugoslavija podpisali prijateljsko in nenapadno pogodbo. Ruska uradna časnikarska agentura Tass pravi, da sta v soboto podpisala pogodbo sovjetski predsednik ljudskih komisarjev in vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov in bivši jugoslovanski poslanik v Moskvi Milan Gavrilović.

Točke pogodbe so:
1. Obe stranki se zavezujejo, da se zdržite vsake agresivnosti in spoštujete medsebojno neodvisnost in nedotakljivost zemlje.

2. Ako katera med njima postane žrtev napada od strani kake tretje države, bo obdržala politiko prijateljstva do prve.

3. Pogodba je sklenjena za pet let in če do tedaj ne bo odpovedana po eni podpisovalki eno leto pred potekom pogo-

dbe, ce avtomatično podaljša za prihodnjih pet let.

4. Pogodba stopi v veljavo ob času podpisa in mora biti odobrena v najkrajšem času. Izmena odobritve bo izvršena v Beogradu.

5. Pogodba je v dveh izvodih v ruskem in srbo-hrvatskem jeziku in obe imate veljavo prvotne pogodbe.

Moskva, 5. aprila, 1941
Za najvišji sovjet sovjetske Rusije:

V. M. Molotov
Za Njegovo Veličanstvo, kralja Petra:
M. Gavrilović,
V. Silić,
polkovnik Savić.

Za Jugoslavijo sta poleg Gavrilovića podpisala tudi Silić in polkovnik Savić kot zastopnika kralja Petra.

Amerika zagotovila Jugoslaviji pomoč

V Washingtonu je državni tajnik Cordell Hull rekel, da je Nemčija "barbarsko napadla" Jugoslavijo, vsled česar bo Jugoslavija od Združenih držav dobila vso pomoč v njenem boju proti napadalki.

Ze ta teden, morda že jutri, bodo pričeli jugoslovanski parniki voziti v Jugoslavijo orožje in municijo. Še ta teden bo poslanih v Jugoslavijo zdravih v vrednosti enega milijona dolarjev. V ameriških pristaniščih se nahaja 6 jugoslovanskih parnikov.

RUSKO ČASOPISJE OBSOJA NEMČIJO

Rusko časopisje obsoja Nemčijo zaradi vpada v Jugoslavijo. Pravi, da jugoslovanski narod ni želel vojne ter zatrjuje, da pomeni nova rusko-jugoslovanska prijateljska pogodba novo zagotovilo, da obe državi želite ohraniti mir in delujeta za mir.

ANGLEŽI ZAVZELI ADDIS ABABO

Laško afriško cesarstvo se naglo ruši. Včeraj so Angleži zavzeli abesinsko glavno mesto Addis Ababo, kjer bo cesar Heile Selassie zopet zasedel abesinski prestol.

CIO borba s Fordom

Ford Motor Company je ugotovila, da je vsled štrajka prizadetih 125 tisoč Fordovih delavcev, počivajo pa delavci tudi po drugih tovarnah, ki so s Fordovimi v tesni zvezi.

Vsled štrajka je brez dela in zaslužka 84 tisoč uslužbencev River Rouge tovarne. V raznih drugih Fordovih oddelkih počiva 34 tisoč delavcev: 7200 delavcev v Fordovi Lincoln in Highland Park tovarni nestrpno čaka konca štrajka; Fordova družba je pri 700 podjetnikih kancelirala svoja naročila, predstavljajoča vrednost 11 milijonov dolarjev.

I. A. Capizzi, pravni zastopnik Fordove družbe, je izjavil, da so v detroitski podružnici Delavskega urada razni komunistični elementi, in da Ford ne bo sprejemal od teh ljudi nobenih povelj.

Delavski urad je namreč odredil volitve med 80 tisoč uslužbenci Fordove River Rouge tovarne. Volitve naj bi pokazale, katero organizacijo hočejo imeti delavci za svojo zastopnico pri kolektivnih pogajanjih.

Michiganski governer Van Wagoner je izjavil z ozirom na stavko pri Fordu: — Kdor bi mislil, da sem izgubil upanje, se moti. Prepričan sem, da se bosta naprotujoči si stranki kmalu sporazumeli.

MOGOČEN VTIS

Ko se je vrnil iz Londona v Ottawa, Ontario, novi angleški vrhovni komisar za Kanado, je rekel:

— Kanadska požrvovalnost in kanadski vojni prispevki vzbujajo v vsej Angliji mogočen vtis.

Nemška armada prodira od severa in vzhoda . . . Zračni napad na predmestje Ljubljane

Včeraj zjutraj — na Cvetno nedeljo — ob 5.30 (ob 11.30 v soboto zvečer po newyorškem času) so Nemci na šestih krajih pričeli prodirati v Jugoslavijo in proti Grški.

Berlinska radio postaja je sovražnosti z Jugoslavijo naznanila z naslednjimi besedami:

"V imenu fuhrerja, Adolfa Hitlerja, Vam bom prebral naslednje dnevno povelje na nemško vzhodno armado:

"Berlin, 6. aprila, 1941. — Vojaki jugovzhodne fronte: Od zgodaj danes zjutraj je nemški narod v vojni z belgrajsko vladko spletk. Orožje bomo odložili le tedaj, kadar bo tolpa barbarov popolnoma in kar najbolj odločno uničena in ko bo zadnji Anglež zapustil ta kraj.

"In da se bo ta zapeljani narod prepričal, da se mora zahvaliti Angliji za ta položaj, zahvaliti se Angliji, največji vojni ščovalki vseh časov, more nemški narod stopiti v novo vojno s notranjim zadoščenjem, da so njegovi voditelji storili vse, da bi bil dosežen miren sporazum."

BEOGRAD BOMBARDIRAN

Navzlic temu, da je jugoslovanska vlada še pred nemškim vpadom razglasila Beograd, kakor tudi Ljubljano in Zagreb, za odprto mesto, so nemški strmoglavci že zgodaj zjutraj bombardirali Beograd, češ, da je trdnjava. Drugič so ga bombardirali popoldne in tretjič proti večeru. Mesto na več krajih gori. Ubitih je bilo najmanj 73 oseb.

Radio postaja v Ljubljani naznanja, da je jugoslovanska artilerija pričela obstreljevati laške postojanke v Albaniji

Francoska Havas časnikarska agentura prinaša iz Ljubljane poročilo, da je bil pri bombardiranju Beograda ubit minister za javna dela dr. Franc Kulovec.

VPAD NEMŠKE ARMADE

Na katerih krajih so nemške armade vpadle v Jugoslavijo, ni znano, kajti poročil je zelo malo, ker ni mogoče dobiti zveze z Beogradom in drugimi jugoslovanskimi mesti. Poročila pravijo, da Nemci prodirajo v Jugoslavijo s severa in od vzhoda.

PRIPRAVLJEN BRANITI DOMOVINO

Pravi tip jugoslovanskega vojaka. Jugoslavija ima pod orožjem nad milijon vojakov. Vojaški veščaki smatrajo jugoslovansko vojsko za najboljše nasvetu.

da, tedaj skozi Maribor proti Ljubljani in Zagrebu ter iz Madžarske pri Sigetu in Temešvaru proti Beogradu, iz Bolgarske pa proti Nišu in po dolini Strume proti Solunu.

Jugoslovanski letalci pa so bombardirali Arad in Temešvar na Rumunskem. V Železnih vratih, kjer je Donava zelo ozka, so Jugoslovani potopili tri rečne parnike napolnjene s cementom.

Italjanski aeroplani so bombardirali Split, Dubrovnik in Kotor v Dahnaciji.

Italija je naznanila, da je vsled svoje zveze z Nemčijo napovedala Jugoslaviji vojno.

VLADA SE JE PRESELILA V BOSNO

Ministrski predsednik general Dušan Simović je premestil svojo vlado v Vranes, 75 milj jugovzhodno od Sarajeva in 70 milj severno od Skadra. Nekatera ministrstva pa so se preselila v Čačak, 65 milj južno od Beograda.

Ameriški poslanik Arthur Bliss Lane je iz Washingtona prejel naročilo, da naj gre, kamor gre jugoslovanska vlada.

Po kratkih poročilih, ki prihajajo po radio, je mogoče le približno izvedeti potek bojev.

Tako pravi neko poročilo, da je bilo pri prvem zračnem napadu na Beograd 250 nemških aeroplanov. V Beogradu je bilo porušeni 6 vojašnic; železniška postaja je pogorela; Beograd je ognjeno morje.

Nemška uradna časnikarska agentura D.N.B. pravi, da je bilo večeraj izstreljenih 33 jugoslovanskih aeroplanov, 48 pa jih je bilo uničenih na zemljskem letališču. Nemci so izgubili samo 4 aeroplane.

ZRAČNI NAPAD NA BEOGRAD

Takoj, ko je večeraj pričela nemška armada kora kati v Jugoslavijo, so nemški aeroplani štirikrat bombardirali Beograd. Poročilo iz Berlina pravi, da je mesto "ognjeno morje."

"GLAS NARODA" (VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
48th Year
"GLAS NARODA" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.
"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

Postava o delu otrok

Osem državnih legislatur je vzelo v pretres zakonitev strožjih pravil o delu otrok. Istovrstno pa je vrhovno sodišče Združenih držav potrdilo utvarnost federalnega zakona o mezdah in urah, ki vsebuje omejitev otroškega dela v med-državnih trgovini. Ta določba vrhovnega sodišča popolnoma izpreminja naprotno določbo istega sodišča v stvari otroškega dela. Je bila izrečena pred 22 leti. Sedaj pa je najvišje sodišče izreklo, da kongres ima pravico izločiti iz meddržavne trgovine vsake izdelke, ki bi bili izgotovljeni pod takimi okolščinami, katere so podnormalne, kar se tiče otroškega dela. Skoraj četrtina zaposlenih otrok je v takih industrijah, katerih izdelki gredo v meddržavno trgovino. Zagovorniki strožje zakonodaje o otroškem delu so navdušeno pozdravili to določbo najvišjega sodišča. Opozarjajo pa, da določba ne more vplivati na delo otrok pod 16. letom zaposlenih v komercializiraniem poljedelstvu, v pouličnih obrtih in v industrijah, ki niso omeddržavne; niti ne more imeti nikakega vpliva na otroke, ki delajo v nevarnih obrtih, katerih izdelki se razpečajo znotraj države same. To vse pomenja 2,000,000 otrok pod 18. letom, ki nimajo zaščite federalnih postav o otroškem delu.

Dasi je osem državnih legislatur vzelo v pretres postrožitev državnih zakonov o otroškem delu, niso bili sprejeti vsi dotični zakonski načrti. Največji napredek je bil storjen v državi New Jersey. Ta država je revidirala svoj stari zakon o otroškem delu in uvedla nova pravila daleko obsežnejša od prejšnjih. Vse večje regulacije zaposlovanja otrok v industriji in v poljedelstvu. Tudi prepoveduje zaposlovanje otrok z drugih držav, ako njihova lastna država zahteva, da bi pohajali šolo. S tem, da je New Jersey sprejel načelo minimalne starosti 12 let, v industriji in komercialno zaposlovanje, je postal trinajsta država, ki imajo tak minimum. Sploh vsako zaposlovanje otrok pod 16. letom se je prepovedalo tekoma šolskih ur. Izven šolskih ur sme otrok pod 14 letom delati le v pouličnih obrtih, kot je razprodaja časopisov in revij, za kar je določena minimalna starost 12 let. Šolsko pohajanje je postalo obvezno za vse otroke pod 16. letom.

Država Virginia je tudi postopila svoje šolske zakone, zlasti kar se tiče boljšega izvaševanja šolske obveze in nadziranja nepohajanja šol, in je povečala šolsko leto od 160 na 180 dni na leto. Razširila je starostni minimum na 18 let, pod katero starostjo nikak otrok ne sme delati v rudniku, vštvešči kamenolone.

V državah New York, Kentucky, Louisiana, Rhode Island in v Distriktu Columbia, so bile uvedene manjše spremembe zakona, ki prizadevajo

manjše števila otroških delavcev. Nikaka izmed onih držav, ki niso ratificirale predlagane ustavne spremembe o otroškem delu, sprejete od kongresa leta 1924, ni kaj ukrenila v tem smislu tekom zadnjega leta. Osem indvajset držav je že potrdilo ta federalni amendment, ali je treba še dodatnih osmih držav, da more ta predlog postati del konstitucije Združenih držav.

HITRA IN SIGURNA ZVEZA Z DOMOVINO

Poslijite brzojavni pozdrav domaćim za Veliko noč v stari kraj.

V teh razburkanih časih ko je vsled vojke hitra in sigurna zveza z domovino skoro nemogoča, je sedaj prvokrat mogoče poslati v Jugoslavijo brzojavne čestitke za Veliko noč, svojim prijateljem, sorodnikom, staršem, bratom ali otrokom in to potom Mackay Radia Co., a stalo vas bo samo en dolar in 10 centov federalnega davka.

Zadostno je, da greste na katerikoli urad Postal Telegraph ali na Mackay Radio, v kateremkoli kraju. Tam vam bodo ponudili na zahtevo 17 različnih sestavkov s takimi čestitkami v srbo-hrvaškem ali v slovenskem jeziku. Vi izberete eden takih sestavkov, kateri se vam najbolj dopade, daste popolni naslov osebe v Jugoslaviji in svoj podpis, toda ne več kot tri besede v podpisu.

Ako želite, lahko si sestavite svojo čestitko, ki bo odgovarjala vašemu srcu, ter jo odposeljete istim putem za nekoliko več kot en dolar. More se rabiti razven srbo-hrvaškega, ali slovenskega, tudi še angleški, nemški, francoski, italijanski, madžarski ali španski jezik. Na enak način se lahko pošljejo voščila še v nekatere druge evropske dežele, toda ne v vse.

Ta izvanredna oljašava s tako nizko ceno velja od 7. aprila pa do vštvešči 19. aprila 1941. Na ta način so vključeni tudi pravoslavni prazniki, ker se razen tega, oddavši tako čestitko do vštvetega 19. aprila more še označiti, kateri dan naj bo ista oddana. Na ta način je omogočeno čestitati tudi Veliko noč po starent kalendarju vse do 20. aprila.

Za naše rojake v Kanadi, kateri se žele poslužiti le pot-trežbe, je tudi preskrbljeno kako naj to uredi. Oni naj pošiljajo po pošti svojim prijateljem v Združenih državah addresso, na katero želijo odposlati tako voščilo, svoj podpis in številko sestavka z znakom, v katerem jeziku naj voščilo bo — a prijatelji lahko to namesto njih odposljejo iz Združenih držav, kakor je zgoraj opisano Samo ob sebi pa je umevno da imajo sami prijateljem strošek poslati.

Ta polajšava, pa hitra in tudi sigurna zveza s staro domovino v časih ko je skoro nemogoče vzdrževati dobre zveze z Jugoslavijo in ostalo Evropo, bo gotovo našla najboljši odmev pri vseh naših izseljencih. Minister pošte in brzojava Jugoslavije, dr. Josip Torbar, kakor tudi poslanik v Washingtonu, dr. Konstantin Fotič, kateri se ni-ta ustrašila truda, da to vrsto službe s staro domovino izposlujeta tudi za naše izseljence, pač gotovo za služiti vsako priznanje. Zadnji Božič je bilo oddanih v teka 24 ur na stotino takš-

PESMARICA "Glasbene Matice" Uredil dr. Josip Čerin Stane samo \$2.— To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

Nihče na svetu ni vsemo v najem, kot da bi dovolil gočen. Niti Ford ni v predmestju Detroita ima svoje kraljestvo in — svojo trdnjavo in — svojo trdnjavo. Zaposlenih ima približno sto tisoč delavcev, katerim je dolgo let vladal. Vladal v pravem pomenu besede. V svojem kraljestvu je hotel biti sam neomejen in absoluten gospodar. Njegova beseda je bila merodajna, njegova volja je obveljala. Proti njegovim odredbam in ukrepom ni bilo nobenega ugovora. Kljuboval je vladi in postavam. O delavskih organizacijah ni hotel ničesar slišati. Ponovno je poudaril: — Ra- je zaprem tovarno ali jo pa dam vladi za en dolar na leto

Mlad izprljenec. Med dijaki Bushwick visoke šole v Brooklynu je bil tudi 15 letni Charles Kamps. Ni bil baš slab, pa tudi ne prav dober učenec. Pred enim tednom je prišel ob eni uri zjutraj pred šolsko posloje. Pod sukničent je skrival ključavo. Ko se je prepričal, da ni nikogar v bližini, je razbil okno in se splezal v laboratorij. Iz omare je vzel pet mikroskopov in nekaj drugih preciznih fizičnih instrumentov. Ko je že hotel oditi, ga je zaskrbelo, češ kaj če ne zalotijo po odtiskih prstov. V basket je stlačil nekaj papirja, zažgal in odšel s pleonom skozi okno.

Sosedeje so obvestili ognjegasilce, da je izbruhnul v šoli požar. Ogenj je bil kmalu pogasen, navzlic temu je pa napravil za 7,000 dolarjev škodo. Kampa se zalotiti šele po enent tednu, ko je skušal prodati mikroskop nekemu starijaku. Na vprašanje detektivov, čemu je to storil, Kamps ni vedel odgovoriti. Rekel je le, da ne iz želje po denarju. Oblasti domnevajo, da se je hotel maščevati nad kakšnim učenjcem.

Iz Jugoslavije prihaja razveseljivo poročilo, da so se Hrvatje vendarle spameovali in v odločilni uri stopili na stran Srbov, kjer bi moral biti in mora biti vedno njihov prstec. Podpredsednik dr. Maček je odpotoval v Zagreb, ko je ministriki predsednik Šinović kar naravnost povedal Hitlerju, da jugoslovanski narod ne priznava nobene pogodbe, ki jo je prejšnja jugoslovanska vlada sklenila z njim. V tistem urovnem trenutku je Maček odpotoval iz Beograda in začel taborirati staro metodijo o avtonomiji Hrvatske. Ko je Hitler te slišal, si je začel meti roke, češ, naloga bo lakša. Tako bo kakor s Čehoslovaško. Hrvatom bo dal, tako avtonomijo kot sem jo dal Slovakom, Slovenci bodo odrezani od Jugoslavije, s samimi Srbi pa bo že šlo, če ne zlepa pa z grda. Toda Hitlerju, ki mu je šlo spocetka vse po sreči, so se začeli računati mesati. Anglija je še vedno nezavzeta, njegov laški zaveznik jih je dobil toliko po grbi, da je omagal pod njimi, pri prodiranju na Balkan je pa ostrmel pred jugoslovanskim svaritom: — Stoj!

Zdaj so mu še Hrvatje tako zmedli račune, da bo imel opravka s složno in odločno Jugoslavijo. Na Balkanu vtetue vsak hip zagrmeli. In zagrmelo bo tudi drugod: po zasedenih deželah in naposled v Nemčiji. Vprašanje je, kje si to počel Hitler stih.

Razne načine čestitk. 1. Blagoslovljene in vesele Velikonočne praznike. 2. Pošljani vam prisrčne pozdrave za Velikonočne praznike. 3. Za Velikonočne praznike želimo vam mnogo sreče in zadovoljstva družini in domu. 4. Vam in vašim prisrčne in blagoslovljene praznike želji. 5. Ta-le pozdrav Vam prinosa blagoslovljene praznike vašega starega prijatelja. 6. Pošljamo vam in vašim cenjeni družini najtoplejšo želje za blagoslovljene velike praznike. 7. Srečno najlepše in blagoslovljeno vstajenje Vam želi. 8. Gospod je vstal, naj vam bodo srečna in vesela še mnogo leta. 9. Veselo Alelujo in brez števila dobro Vam želi. 10. Naj praznik Vstajenja radost vsega sveta vam prinese srečo in veselje. 11. Ob prazniku Vstajenja z ljubeznijsko in mislijo na Vas. 12. Naj Vam sedanjji veličastni družinski praznik prinese mnogo veselja in zadovoljstva. 13. Za srečno Veliko noč Vam želim najlepše bodočnost-slično cvetoči pomfadi. 14. Kristus je vstal, pošljamo vam prisrčen pozdrav. 15. Prav lepa hvala za prijateljske pozdrave. Želimo tudi Vam srečno Veliko noč. 16. Prisrčna hvala za čestitke, naj tudi Vam prinese Velika noč samo srečo in veselje. 17. Naj Vam ta Velika noč in praznik prinese vsemogočni božiji blagoslov.

Za Velikonoč... DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO V DINARJIH: 100 DIN. ... \$ 2.00 200 DIN. ... \$ 3.95 300 DIN. ... \$ 5.75 500 DIN. ... \$ 9.00 V LIRAH: 50 LIR ... \$ 2.85 100 LIR ... \$ 4.85 200 LIR ... \$ 9.20 300 LIR ... \$ 13.50 ZARADI SEDANJEGA POLOŽAJA V EVROPI, priporočamo, da se vse darilne pošiljate pošlje potom CABLE ORDER. Na ta način je denar najhitreje izplačan. — Za Cable Order je treba posebej plačati \$1. 50 Vse delovne v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države. SLOVENIC PUBLISHING CO. :: POTNIŠKI ODDELUK :: 216 West 18th Street, New York

Mali Oglasi imajo velik uspeh
Prepričajte se!

VELIKA PRATIKA
za navadno leto
1941,
ki ima 365 dni
V Ljubljani.
Natisnil in izdelal J. Smečičev podjetnik.
Vse izdane prave prodane.

Ako še nimate Blaznikov Pratičo za leto 1941, jo lahko dobite pri zastopniku "Glas Narod" v Vaši naselbini, ali ga naravnost od Knjigarne Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York. — Stane 25 centov.

SLAMNIKARICE
Potrebujemo izvežbane šivalke za moške slamnike na box in male stroje.
BOLIVIAN HAT CO.
663 Broadway, New York
Tel. GRamercy 7-5132 (3x)

POZOR
Po novi ameriški odredbi morajo biti denarne pošiljate v Jugoslavijo poslane skupno s posebno izjavo, ki jo podpisajo pošiljatelj. Take izjave bomo poslali vsakomur, ki jih bo želel dobiti, v namenu da pošlje denar v stari kraj. Vsakdo pa more poslati v Jugoslavijo le \$100.— na mesec, poleg tega pa še \$25.— za vsakega člana pošiljateljave družine. V nobenem slučaju pa ni dovoljeno poslati eni družini več kot \$200.— na mesec. V izjavi mora biti povedano, koliko članov je v družini onega, ki mu bo poslan denar. Pošiljatelj je treba lastnoročno podpisati izjavo.

SLOVENSKE KNJIGE

SPISI JOSIP JURČIČA

Iz zgodovine izumov

Zgodovina izumov je obnem zgoda- vina številnih nesporazumov, pomot in muk. Ni samo svet napačno sodil velikih izumiteljev, temveč tudi izu- mitelji sami mnogokrat niso znali o- cenjevati pomena svojih izumov.

Tako je bilo na primer z Edisonom, najproduktivnejšim tehničnim geni- jem vseh časov. Majhen izum, ki ga je sam smatral za postransko delo brez posebnega pomena, se je izkazal ssa- omna za najdonosejšega, kar jih je sploh napravil. Edison si je znižal da bi filni trak ob strani oprnilil z luknjicami, da bi mogel trak enako- merneje teči. Sreča je hotela, da je za ta mali izum napravil ugodno po- godbo, čeprav je bil drugače, kar se tiče pogodb, za svojo korist zelo slab gospodar. Dosegel je, da so mu mo- rali plačevati za vsako luknjo ob ro- bu filna odlomek centa. Te male luknje pa so mu donesle neštete mili- jone v dolarjih in na podlagi tega do- hodka si je lahko priskrbel čas za svoje velike, senzacionalne, toda manj denosne izume.

Ko je Nobel izumil dinamit ni ve- del, da je to razstrelivo prav za prav izumil že njegov oče. Oče Nobel, ki je veljal v svojih starih letih za ču- daka, je govoril vedno o velikem izu- mu, ki bo preobrazil vojno in nifr ter mu dal v roke neomejeno moč. Ta izum je bil dinamit — toda tega stari Nobel ni vedel, kajti živel je v fiksnih ideji, da tu še vedno nekaj manjka.

Moderna znanost se trudi, da bi iz- delovala upogljivo steklo, ki bi zrevo- lucioniralo cele industrije. Toda če pogledamo v stari vek, moramo ugo- toviti, da so takšno steklo imeli že te- daj. Nekí Sirec je prišel naumel s tem izumom k cesarju Tiberiju, po- kazal mu je posodo iz novega tvortiva, ki ga je bilo mogoče obdelovati s kladivom, kakor mehko kovino. Cesar ga je vprašal, ali je edini mož, ki pozna skrivnost tega stekla. Ko je Sirec po- nosno pritrilil, ga je dal Tiberij brez oklevanja obglaviti. Bal se je nam- reč, da bi moglo novo steklo razvred- notiti njegove zlate in srebne zakla- de.

Podobno je bilo z izumiteljem tkal- nega stroja, s katerim je lahko ena delavec istočasno stkal šestnajst tra- kov. Menil je, da bo njegov izum si-

Mnogo je na svetu živali, ki so po- vsem slepe, odnosno sploh nimajo po- sebneih organov za vid. Med ljudmi je v tem oziru najbolj znana tako imeno- vana "človeška ribica", ki živi po raznih kraških jamah, med drugim tu- di v Postojnski jami. "Človeška ribi- ca" je povsem slepa.

Tudi mravlje imajo zelo slabo raz- vit vid, tako da se o njih tudi lahko reče, da so skoraj povsem slepe. Mra- vlja s svojimi očmi ne more razločiti livade, na katero sije sonce, od tem- nega hodnika v mravljšču.

Poljski pajki imajo celo po osem oči, toda kljub temu zelo slabo vidijo. Poljski pajek vidi konaj štiri centi- metre pred seboj in kadar se približu- je svojemu plenu, šele po tipanju spo- zna, kaj je ujel. Svojo mrežo plete na daljavo 15 centimetrov, toda ne vidi z enega konca mreže na drugi. Šele po tresljajih mreže začuti, da se je vanjo kaj ujelo.

Najostrejši vid med živalmi imajo ptice in med temi spet ptice-roparice. Noben človek se ž njimi ne more ko- srat. Človeški vid je deset do dvajset- krat slabši, kakor vid orla, sokola ali kakšne druge roparice. Orlovo oko opazi smico z velikih višin, četudi je skrita v grmovju. Poljsko miš ugleda orelna nji višine tisoč metrov.

Dobra primera.

"Ako bi imel tu posodo z vodo in drugo s pivom," je predaval neki na- sprotnik alkohola, "in bi postavil obe pred osla, za katero pijačo bi se le-ta odločil?"

"Gotovo za vodo," je nekdo rekel.

"Prav imate," je odgovoril na- sprotnik alkohola. "Tu vidite pravi nagon živali. Zakaj se ne bi rajši do- taknil piva?"

"Ker je pač osel," se oglasi nekdo iz ozadja.

I. ZVEZEK: Uvod; Narodne pravljice in pripovedke; Spomini na deda; Jurij Kozjak; Jesenska noč med slovenskimi polharji; Dolen; Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila; Tihotapec; Vr- ban Smukova ženitev; Klo- sterski žolnir; Grad Ročinje; Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat; Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Čret in sad; Hči mestnega so- dnika; Kozlovska sodba v Vi- šnji gori; Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin; Sin kmetskega cesarja; Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober; Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida; Pipa tobaka; Moč in pravica; V vojni krajini; Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah; Bo- jim se te; Črtica iz življenja političnega agitatorja; Telezja pečenka; Šest parov klobas; Po tobaku smrliš; Ženitev iz nevošnjivosti; Spomini sta-rega Slovenca Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači; Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krom- pir kradel; Ponarejeni ban- kovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

Vsak zvezek \$1.50
10 zvezkov . . . \$10.—

ROMANI Karol Maya

V PLATNU VEZ

BELA REKA
624 strani, s slikami. Vsebina: Dvojnik; Pred vojnim sodiš- čem; Ob Uruguaju; Črez me- jo. \$2.00

DOLINA SMRTI
63 strani, s slikami. Vsebina: Miss Alma; Derviš; Spletke in zanke; Peket. \$2.00

SOBOLJAR IN KOZAK
392 strani, s slikami. Vsebina: Kozak številka deset; Na sle- du; Ob Bajkalskem jezeru; Domov. \$2.00

V CORDILIERAH
625 strani, s slikami. Vsebina: Gran Chaco; Puščavnik; Lov na Sendadora; Božja sodba. \$2.00

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU
624 strani. — Vsebina: Med drvarji divjega zapada; Na Butlerjevji farmi; Dvojboj za življenje; Potopljeni za- kladi. \$2.00

BROŠIRANO
PO DEŽELI SKIPETARJEV
Brata Alajžja; Koča v sote- ski; Miridit; Ob Vardarju. \$1.50

POŠTNA PLAČANA

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani
Cena 50 centov

Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

OTROCI SOLNCA
Spisal IVAN PREGELJ
Poznani slovenski pisatelj popi- suje čudovit svet med žarkostjo južnega solnca in senco hladne severne noči. cena \$1.—

ZNANCI
Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knji- gi kaže razne značaje ter knji- go sam označuje kot "Povesti in orisi." cena \$1.25

DOHODKI SE VEČAJO.
Trgovinski department poro- ča, da so meseca februarja zaslužili posamezniki 6148 mi- lijonev dolarjev, kar je 544 mi- lijosov dolarjev več, nego fe- bruarja lanskega leta. Zasluzek pa navzile temu še vedno ni bil tako velik, kot je bil meseca februarja l. 1929.

ODPOVEDANA STAVKA.
Za terek je bila v Elizabeth, N. J. napovedana stavka 500 zidarjev in pomagačev, ki so člani Ameriške delavske fede- racije. Stavka je bila pa v zadnjem hipu preklicana. Nekí unijski uradnik je re- kel: "Spoznali smo, da v se- danjem času z ozirom na na- rodno obrambo stavke niso up- ravljene." Unija zidarjev in pomagačev se že več tednov pogaja z delo- dajaki glede zvišanja plač.

GAMBRIA IN HARVESTER COMPANY.
Cambria tovarne, ki so last Bethlehem Steel Company v Johnstownu, Pa., ter štiri to- varne International Harvester Company v Illinois in Indiani, spet s polno paro obratujejo. Delo je bilo obnovljeno pod pogoji, določenimi prejšnji te- den med kompanijami in za- stopniki CIO.

73 ŠTRAJKOV.
Produksijska uprava je kong- resu predložila poročilo, iz katerega je razvidno, da je bi- lo med 28. majem lanskega le- ta in letošnjim 27. marcem v deželi 73 štrajkov, ki so več ali manj vplivali na narodno- obrambni program. 46 štrajkov je proglasil CIO, 21 pa AFL. V šestih slučajih so se udeležili štrajka člani o- beh organizacij. V 22 slučajih so delavci za- htevali edinele priznanje uni- je, dočim so v 21 slučajih za- htevali izključno le boljše plače.

MOŽ IN ŽENA UBITA V AVTU.
Dne 14. marca sta na cest- nem križišču nedaleč Tacoma, Wash., tresčila skupaj dva av- tomobila in v enem je bil ro- iak Math Matič s svojo ženo. Žena je bila na mestu mrtva. Math je pa umrl dva dni ka- sneje. Matič je bil star 50 let in do- ma iz Ranije pri Kastavu v Istri. V Ameriki je bil 40 let. Njegova žena je bila Nemka. Zaprščata dva majhna sinova v starosti 15 in 12 let. Dru- štvo ju je pokopalo ob veli- kem spremstvu dne 19. marca v enem grobu.

KNJIGE

SLAVNEGA RUSKE- GA PISATELJA

Igralec
Spisal F. M. Dostojevski
265 strani

Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igral- sko strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igra- nja ga nikdar ne mine. Cena 75c.

Idiot
Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE
Nad 600 strani

Krasen roman enega najbolj- ših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v naj- bolj rani mladosti nagnenja k nenormalnostim. Opis je živa- hen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevske- ga. Cena \$2.25

Naročite pri:
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street, New York, N. Y.

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce . . . (Finžgar)

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH
Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knji- ga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksi- ma Sedeja. Cena — \$2.—

CRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)
Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vpo- vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani. Cena — 75c

AGITATOR
Spisal Janko Kersnik (90 strani.)
Janko Kersnik je poleg Jur- čiča najbolj znan in priljubl- jen slovenski pisatelj, kar jih je živele v drugi polovici do- vetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čit- tal z užitkom. Cena \$1.—

MILIJONAR BREZ DENARJA
Spisal Phillips Oppenheim. (92 strani.)
Ibo skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppen- heim je znani angleški roma- nopisec poznan po celem sve- tu. Cena 75c

GREŠNIK LENART
Spisal Ivan Cankar. (114 strani.)
Eno najboljših del našega pisatelja, v katerem se pred- stavlja kot izborni poznavalec otroške duše. Cena \$1.—

MOŽJE
Spisal Emerson Hugh. (206 strani.)
Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čitatelju. Prevod prav nič ne zaostaja za originalom. Cena \$1.50

IGRALEC
Spisal F. M. Dostojevski (265 strani.)
Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igral- sko strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igra- nja ga nikdar ne mine. Cena 75c

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI
Spisal Janko Kač. (117 strani.)
Štajerski rojak Kač ni do svo- jega štiridesetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisa- ti krajshe črtice, ki jih vsebu- je ta zbirka, nato je pa zaslo- vel s svojim romanom — "Gruntom." Cena 85c

IDIOT
Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE—NAD 600 str. Krasen roman enega najbolj- ših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v naj- bolj rani mladosti nagnenja k nenormalnostim. Opis je živa- hen in ne utruja kot nekate- ri drugi romani Dostojevske- ga. Cena \$2.25

MORSKI RAZBOJNIK
Spisal Fred. Marryat. (193 strani.)
V duhu čitatelja oživa roma- nika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Vite- štvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in glu- čnost odločevali. Cena 85c

KAKO SEM SE JAZ LIKAL
Spisal Jakob Aleševce. TRI KNJIGE po 150, 180 in 114 strani.
Pisatelj nam v teh treh knji- gah opisuje usodo in življenje kmetskega fanta, ki so ga sta- rški postali v šole, kjer se je vadrževal s lastnimi sredstvi ter mlaj lažje, zdaj težje, lezel od šole do šole ter si slednjič priboril v življenju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitatelj večkrat od- sreci nasmejati. Cena \$1.50

NOVA EROTIKA
Spisal Ivan Rozman. (115 strani.) — Trdo vezano. Knjiga vsebuje "amisi" in s tem se rodile v človeku v prvih le- tilih svetovne vojne. Cena 70c

NA POLJU SLAVE
Spisal HENRIK SIENKIEWICZ
Pisatelj opisuje sijajno zmago poljskega kralja Jana Sobieske- ga nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to zmago je bila koočana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slo- venski kraji. cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC
Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ
Kakor vsi njegovi romani, je tu- di ta zelo zanimiv. cena \$1.—

LISTKI
Spisal Knavar Meško. (144 strani.) Cena 70c

MALENKOSTI
Spisal Ivan Albrecht. (120 strani.) Cena 75c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON
Cena 75c

Samo knjige, ki so posebej označene, so v platnu vezane. Druge so v pre- prosti vezavi.

